

Η πείνα των πτωχών και η πλεονεξία-ασπλαχνία των πλουσίων, κατά του Μ. Βασίλειο (Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκου και Αγ. Βλασίου Ιερόθεος)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Μαΐου 25, 2011

Ομιλία του Σεβασμιωτάτου προς τους Εκπαιδευτικούς της Επαρχίας του, κατά την εκδήλωση της Ιεράς Μητροπόλεως για την εορτή των Τριών Ιεραρχών.

Ο Μ. Βασίλειος ήταν μία μεγάλη προσωπικότητα και άσκησε μεγάλη επίδραση όχι μόνον στους συγχρόνους του, αλλά και στους μεταγενεστέρους, μέχρι την εποχή μας. Πολλοί όταν θέλουν νά ασχοληθούν με θέματα θεολογικά, ποιμαντικά, ασκητικά, αλλά και επιστημονικά, ήτοι, ιατρικά, αστρονομικά, θέματα παιδείας, καταφεύγουν στον Μ. Βασίλειο και αναφέρονται στα κείμενά του, τά οποία είναι καταπληκτικά και έχουν μία διαχρονική επικαιρότητα.

Από πλευράς εκκλησιαστικής ο Μ. Βασίλειος ήταν πραγματικά μεγάλος. Τόν τίτλο τού μεγάλου τόν έδωσε κατ' αρχάς ο φίλος του άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος, μέ τόν οποίο σπούδασαν μαζί στην Αθήνα και είχαν μία φιλία και συνοδοιπορία κατά τά μετέπειτα χρόνια. Καί είναι σημαντικό ότι αυτός ο υψιπέτης τής θεολογίας αετός, δηλαδή ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος, αναγνωρίζει τόν Μ. Βασίλειο και τόν αποκαλεί Μέγαν. Φαντασθήτε τί μεγάλη προσωπικότητα ήταν ο Μ. Βασίλειος.

Εξετάζοντας τό θεολογικό του έργο πρέπει νά σημειώσουμε ότι ασχολήθηκε μέ τόν Τριαδικό Θεό και εν πολλοίς η Β' Οικουμενική Σύνοδος πού αποφάσισε περί τού Αγίου Πνεύματος και τού Τριαδικού Θεού στηρίχθηκε στην δική του διδασκαλία ενδιαφέρθηκε μέ τήν διοργάνωση τού μοναχικού βίου και μάλιστα αυτό επηρέασε όχι μόνον τό ανατολικό τμήμα τής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, αλλά και τό δυτικό ασχολήθηκε μέ τήν διοργάνωση τής θείας λατρείας και συνέταξε τήν θεία Λειτουργία πού φέρει τό όνομά του έδειξε σημαντικό ενδιαφέρον για τά ποιμαντικά θέματα τού ποιμνίου του και ακόμη ασχολήθηκε μέ τά προβλήματα πού απασχολούσαν ολόκληρη τήν τότε Ορθόδοξη Εκκλησία. Ήταν ένας ηγέτης μέ πολλά προσόντα και

παρουσιάζεται ως Μωϋσής που καθοδηγούσε όλον τον ορθόδοξο λαό. Όλοι οι Επίσκοποι και θεολόγοι της εποχής του αναφέρονταν στον Μ. Βασίλειο και ήθελαν να έχουν την γνώμη του για τα θέματα που απασχολούσαν την Εκκλησία. Και να φαντασθή κανείς ότι όλο αυτό τό μεγάλο εκκλησιαστικό έργο τό έκανε σε σύντομο χρονικό διάστημα, αφού, όπως είναι γνωστόν, εκοιμήθη στην ηλικία των 49 ετών.

Στην σημερινή, όμως, ομιλία θά παρακάμψουμε όλα τά ανωτέρω και θά δούμε, όπως έχει ήδη ανακοινωθεί, τό θέμα της πείνας των πτωχών και της πλεονεξίας-ασπλαχνίας των πλουσίων της εποχής του, δηλαδή θά δούμε ένα τμήμα της κοινωνικής διδασκαλίας τού Μ. Βασιλείου, αφού είναι ένα σύγχρονο θέμα που απασχολεί την πατρίδα μας.

1. Τό προσωπικό του παράδειγμα

Ο Μ. Βασίλειος, μετά τις λαμπρές σπουδές του, ασχολήθηκε μέ τό ποιμαντικό έργο, αφού χειροτονήθηκε Πρεσβύτερος και στην συνέχεια Επίσκοπος της Καισαρείας της Καππαδοκίας. Επομένως, δέν ήταν ένας θεολόγος που έγγραφε στό γραφείο του θεωρητικά, αλλά ένας ποιμένας που ασχολήθηκε μέ ένα συγκεκριμένο ποίμνιο και αντιμετώπισε όλες τις δυσκολίες των ανθρώπων της εποχής του. Μέσα από τό πρίσμα αυτό πρέπει να δούμε και τό κοινωνικό-φιλανθρωπικό του έργο.

Πρίν όμως γίνει Πρεσβύτερος και Επίσκοπος, έγινε ησυχαστής μοναχός. Εγκατέλειψε τά πάντα και αποσύρθηκε σε έρημο τόπο παρά τον Ίρι ποταμό και ασκήθηκε στην ιερά ησυχία, υποδεικνύοντας ότι για να κάνη κανείς ένα μεγάλο έργο πρέπει πρώτα να προετοιμάση τον εαυτό του, γιατί η ποιμαντική καθοδήγηση των ανθρώπων δέν γίνεται μέ θεωρίες και κούφια λόγια, δέν γίνεται μέ βερμπαλιστικό τρόπο, αλλά μέσα από την φωτισμένη προσωπικότητά του.

Καταγόταν από πλούσια οικογένεια και ο ίδιος διέθετε ικανή περιουσία. Όμως, όταν θέλησε να ακολουθήση την μοναχική οδό, εγκατέλειψε τά πάντα, διένειμε τά κυριότερα από τά περιουσιακά του στοιχεία στους πτωχούς σε τέτοιο σημείο, ώστε αργότερα, όπως γράφει ο ίδιος, όταν υπηρετούσε στην Καισάρεια να μην έχη τά μέσα

γιά τήν διατροφή του, καί νά βοηθήται από οικογένεια στήν οποία είχε παραχωρήσει τήν οικία καί τό κτήμα του. Αυτή είναι μιá σημαντική πληροφορία, γιατί δείχνει ότι, ενώ ήταν πλουσιόπαιδο, στήν συνέχεια λάμβανε συνδρομή γιά νά ζήση από τήν οικογένεια πού αυτός ευεργέτησε, παραχωρώντας τήν πατρική του περιουσία. Μέ τόν τρόπο αυτόν έδωσε ένα καλό προσωπικό παράδειγμα.

Αυτό τό γεγονός τό θεωρώ πολύ σημαντικό γιατί δείχνει ότι ο Μ. Βασίλειος, όπως καί όλοι οι Πατέρες τής Εκκλησίας, δέν ήταν ένας έξυπνος άνθρωπος πού είχε τήν ικανότητα νά συνθέτη θεωρίες κοινωνιολογικού περιεχομένου καί νά γράφη προκειμένου νά αποσπά τήν προσοχή καί τόν έπαινο τών επιστημόνων, αλλά έδινε στους ανθρώπους προσωπικό παράδειγμα, προτιμώντας νά ζή μέ τήν πτωχεία καί νά εκδηλώνη πλούσια τήν αγάπη του στους πτωχούς. Έκανε, δηλαδή, προσωπική θυσία στήν ζωή του καί αυτό έκανε τους πτωχούς νά τόν ακούνε μέ ενδιαφέρον, αλλά πολλές φορές έκανε καί τους πλουσίους νά ανοίγουν τίς αποθήκες τους καί νά σκορπύν τά αγαθά στους ανθρώπους πού είχαν ανάγκη.

Τό κοινωνικό καί φιλανθρωπικό έργο τού Μ. Βασιλείου ήταν μεγάλο. Είναι γνωστή η Βασιλειάδα, τό μεγάλο αυτό έργο τής φιλανθρωπίας καί τής αγάπης, γιά τό οποίο κάνει αναφορά ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος στόν επιτάφιο λόγο του στόν Μ. Βασίλειο. Επίσης, στόν κάθε μελετητή τού συγγραφικού του έργου είναι γνωστές οι αναφορές πού κάνει γιά τήν κατάσταση τής εποχής του, καί γιά τήν προτροπή τών πλουσίων νά προσφέρουν ό,τι διέθεταν στους πτωχούς πού υπέφεραν καί βασανίζονταν. Αλλά εδώ θά γίνη μιá μικρή αναφορά μόνον σέ τρείς ομιλίες του τίς οποίες εξεφώνησε, ενώ ακόμη ήταν Πρεσβύτερος, πρίν δηλαδή γίνη Επίσκοπος, στήν Καισάρεια, πού αναφέρονταν στήν πείνα τών πτωχών καί τήν ασπλαχνία ή τήν πλεονεξία τών πλουσίων. Θά γίνη μιá ευρεία περίληψη τριών ομιλιών μέ τό θέμα αυτό γιά νά δούμε τήν σκέψη τού Μ. Βασιλείου γιά τους πτωχούς καί τους πλουσίους.

2. Τρείς κοινωνικές του ομιλίες

Τό έτος 368 μ. Χ. στήν Καισάρεια τής Καππαδοκίας υπήρξε μιá παρατεταμένη ανομβρία, μέ αποτέλεσμα νά πέση μεγάλη πείνα στόν λαό. Συγχρόνως οι πλούσιοι τής εποχής εκείνης, οι γαιοκτήμονες καί οι έμποροι, συγκέντρωναν τά υλικά αγαθά

σέ μεγάλες αποθήκες και βρήκαν τήν ευκαιρία νά πλουτίσουν σέ βάρος τού λαού. Τότε ο Μ. Βασίλειος, πού βρισκόταν στήν ηλικία τών 38 ετών, ανέλαβε τό έργο νά βοηθήση τόν λαό, νά τόν εμψυχώση, νά τόν διδάξη, αλλά συγχρόνως νά πείση τούς πλουσίους νά μήν είναι άσπλαχνοι, αλλά νά προσφέρουν τά προϊόντα πού βρίσκονταν κλεισμένα στίς αποθήκες τους για νά σωθούν οι άνθρωποι τής Καισαρείας από τήν πείνα και τόν βέβαιο θάνατο.

Μέ τόν σκοπό αυτό εξεφώνησε τρεις ομιλίες. Η πρώτη έχει τίτλο «εν λιμώ και αυχμώ», δηλαδή σέ πείνα και ξηρασία, η δεύτερη πού είναι συνέχεια τής πρώτης έχει τίτλο «πρός τούς πλουτούντας» και η τρίτη, πού είναι συνέχεια και τών δύο, έχει τίτλο «Εις τό ρητόν "καθελώ μου τάς αποθήκας και μείζονας οικοδομήσω" και περί πλεονεξίας». Μέσα στίς τρεις αυτές ομιλίες βλέπουμε τήν κατάσταση τών ανθρώπων τής εποχής εκείνης, τόσο τήν πείνα τών πτωχών, όσο και τήν ασπλαχνία τών πλουσίων, παρατηρούμε τίς συνήθειες τών ανθρώπων τής εποχής, αλλά και τήν εξυπνάδα, τό θάρρος και τήν μεγαλωσύνη τού Μ. Βασιλείου πού ομιλεί μέ τρόπον δυνατό και εκπληκτικό.

Βέβαια, όταν διαβάζη κανείς και τίς τρεις αυτές ομιλίες είτε από τό αυθεντικό και πρωτότυπο κείμενο είτε από τήν μετάφραση, θαυμάζει τήν επιχειρηματολογία και τήν δεινότητα τού λόγου τού Μ. Βασιλείου. Όμως, στά περιορισμένα χρονικά όρια πού έχουμε στήν διάθεσή μας για τήν διαπραγμάτευση τού θέματος αυτού, δέν έχουμε τήν δυνατότητα νά διαβάσουμε όλο τό κείμενο αυτών τών ομιλιών και νά έλθουμε σέ επαφή μέ τόν προσωπικό λόγο τού Μ. Βασιλείου, αλλά αναγκαστικά θά κάνουμε περιλήψεις τής σκέψεως τού μεγάλου αυτού Πατρός για τά θέματα αυτά. Σέ μερικά σημεία θά παρεμβάλλουμε και κομμάτια τού λόγου του για νά δούμε τήν δύναμη τού λόγου του, αλλά και τήν αποτελεσματικότητά του.

3. Κεντρικά σημεία τών περιεχομένου τών τριών ομιλιών

α) Η κατάσταση τών πτωχών

Στήν αρχή περιγράφει τήν δεινή κατάσταση πού υπάρχει στήν περιοχή εκείνη από τήν

ανομβρία. Οι περιγραφές είναι καταπληκτικές. Ο ουρανός είναι ερμητικά κλειστός, η γή έχει ξηραυθή και είναι στείρα και άγονη, οι αστείρευτες και πλούσιες πηγές έλλειψαν, τά ποτάμια στέρεψαν, ώστε νά τά περνούν και τά μικρά παιδιά, τό πόσιμο νερό έλειψε και κινδυνεύουν οι άνθρωποι νά πεθάνουν από τήν δίψα, και οι άνθρωποι αναζητούν έναν νέο Μωϋσή για νά προσευχηθή στόν Θεό, προκειμένου νά φέρη νερό και τροφή. Ο ίδιος λέγει ότι, όταν αντίκρουσε τά χωράφια έκλαψε πολύ για τήν ακαρπία και ξέσπασε σέ θρήνο, επειδή δέν πέφτει βροχή. Η γή δέν παράγει καρπούς και οι γεωργοί κάθονται στά χωράφια τους και πενθούν.

Αναφέρεται στήν κατάσταση τής πείνας από εικόνες πού έβλεπε καθημερινώς δίπλα του. Η πείνα είναι μιά φοβερή αρρώστια, ένας φοβερός και αργός θάνατος, χειρότερος από τόν φυσικό θάνατο τού σώματος. Όλοι οι άνθρωποι πεθαίνουν αιφνίδια από κάτι, από τό ξίφος, τήν φωτιά, τά δόντια τών θηρίων και όλοι αυτοί οι τρόποι θανάτου δέν έχουν κάποια διάρκεια, ενώ η πείνα επιβραδύνει τό κακό, παρατείνει τόν πόνο. Ως ιατρός ο Μ. Βασίλειος περιγράφει τά συμπτώματα και τήν κατάσταση τής αρρώστιας τής πείνας, αφού η πείνα δαπανά τό υγρό πού υπάρχει στόν οργανισμό, καταστέλλει τήν θερμότητα, περιορίζει τό βάρος, μαραζώνει σιγά-σιγά τήν δύναμη, η σάρκα κολλά σαν αράχνη στά κόκκαλα, τό χρώμα τού σώματος δέν είναι ανθηρό, η επιδερμίδα μελανιάζει, μαυροκιτρινίζει τό σώμα, τά γόνατα δέν αντέχουν, αλλά λυγίζουν, η φωνή αδυνατίζει, τά μάτια ασθενούν στίς κόγχες, η κοιλιά είναι άδεια και ζαρωμένη. Η πείνα πολλές φορές εξανάγκασε τούς ανθρώπους νά παραβιάσουν και τούς φυσικούς νόμους και νά φάνε τά σώματα τών συγγενών τους, ακόμη και η ίδια η μητέρα φθάνει στό σημείο νά φάγη τό παιδί πού γέννησε, δηλαδή τό εγέννησε από τήν κοιλιά της και στήν συνέχεια τό βάζει πάλι μέσα σέ αυτήν.

Ο Μέγας Βασίλειος περιγράφει μέ απaráμιλλο τρόπο τά βάσανα τών ανθρώπων τής εποχής του. Η πείνα απειλεί τόν οικτρότατον θάνατο και οι γονείς φθάνουν στό σημείο νά σκέπτονται νά πωλήσουν τά παιδιά τους για νά ζήσουν, άν και ανθίσταται η φυσική στοργή τους. Οι γονείς προβληματίζονται ποιό από τά παιδιά θά πωλήσουν, τό μεγαλύτερο ή τό μικρότερο, εκείνο πού φέρει τά δικά τους χαρακτηριστικά ή εκείνο πού έχει καλή επίδοση στά μαθήματα. Βλέποντας ο Μ. Βασίλειος αυτό τό γεγονός -πού φαίνεται γινόταν στήν εποχή του- ελέγχει τόν πλεονέκτη πλούσιο πού παραμένει ασυγκίνητος και ανάλητος σέ αυτό τό θέαμα, πού δέν τόν μαλακώνουν ούτε τά δάκρυα ούτε οι αναστεναγμοί τής καρδιάς, αλλά παραμένει αλύγιστος και σκληρός. Όπως ο τρελλός παντού βλέπει αυτό πού τού υπαγορεύει τό πάθος, έτσι και ο πλεονέκτης παντού βλέπει τόν χρυσό και τόν ευχαριστεί περισσότερο ο χρυσός από τόν ήλιο.

Δέν αρκείται στην περιγραφή τής κατάστασης τών πτωχών, αλλά προσδιορίζει και τά αίτια τής ξηρασίας από τήν οποία προήλθε η πείνα. Ως εκκλησιαστικός ποιμήν δέν αρκείται στό νά περιγράψη τό γεγονός, αλλά κάνει και ορθή διάγνωση. Ο Θεός, μέ τόν τρόπο αυτόν, δίνει κτυπήματα, γιατί απομακρύνθηκαν από τόν νόμο του και δέν τηρούν τίς εντολές Του, όπως τό κάνουν οι γονείς πού παιδαγωγούν τά παιδιά τους. Τά αμαρτήματα τών ανθρώπων έβγαλαν τίς εποχές από τόν ρυθμό τους και άλλαξαν τήν φύση σέ αλλόκοτα ανακατώματα. Έτσι, βλέπει κανείς ότι ο χειμώνας δέν έχει υγρασία, η άνοιξη έχασε τά χαρακτηριστικά της, πού είναι η αυθοφορία, η ζέστη και η παγωνιά υπερέβησαν τά φυσικά τους όρια. Όλα αυτά δέν είναι απλώς φυσικά φαινόμενα, αλλά επιρροή τής αποστασίας τού ανθρώπου από τόν νόμο τού Θεού.

Η κατάσταση αυτή πού επικρατεί δέν σημαίνει ότι ο Θεός ως κυβερνήτης τού σύμπαντος δέν υπάρχει, ούτε ότι ξέχασε τήν πρόνοιά του ούτε έχασε τήν εξουσία και τήν δύναμή Του, αλλά εμείς είμαστε άσπλαχνοι, δέν ευγνωμονούμε τόν Θεό γιά τά δώρα Του, δέν σπλαχνιζόμαστε τούς συνδούλους μας, περιφρονούμε τούς πτωχούς, οι αποθήκες είναι γεμάτες από αγαθά και δέν ελεούνται αυτοί πού στενάζουν. Αυτός είναι ο λόγος πού δέν ευλογεί ο Θεός, δέν εισακούονται οι προσευχές πού γίνονται μέ τίς λιτανείες, τίς οποίες έκαναν οι άνθρωποι τής εποχής εκείνης γιά νά στείλη ο Θεός τήν βροχή. Οι άνδρες, εκτός από λίγους, ασχολούνται μέ τό εμπόριο, και οι γυναίκες τους τούς βοηθούν στόν μαμωνά και πολύ λίγοι συμμετέχουν στην λατρεία τής Εκκλησίας, αλλά και όσοι εκκλησιάζονται δέν προσέχουν, χασμουριούνται και εύχονται νά τελειώσουν οι ψάλτες τούς ψαλμούς πού ψέλνουν. Οι άνθρωποι διαπράττουν αμαρτίες, περιφέρονται στην πόλη, και μόνο τά μικρά παιδιά (τά βρέφη) πηγαίνουν νά εξομολογηθούν. Συνιστά, λοιπόν, στόν λαό νά κηρύξουν μετάνοια, όπως έκαναν οι Νινευίτες και σώθηκαν από τήν καταστροφή, γιατί όπως τότε ο Θεός άκουσε τήν προσευχή τους, έτσι θά κάνει και στην περίπτωση αυτή.

β) Η πλεονεξία και η ασπλαχνία τών πλουσίων

Στίς ομιλίες αυτές ο Μ. Βασίλειος κάνει ωραίες περιγραφές τού τρόπου μέ τόν οποίο ζούσαν οι πλούσιοι τής εποχής του. Πρόκειται γιά μιá σημαντική ηθογραφία μέ τήν οποία καταλαβαίνουμε και τήν πνευματική κατάσταση τών ανθρώπων τής εποχής, η οποία είναι σχεδόν ίδια μέ τήν εποχή μας, μόνον πού διαφέρουν τά αντικείμενα. Άς δούμε τίς περιγραφές τού Μεγάλου Βασιλείου.

Κάνει λόγο για τον τρόπο ζωής των πλουσίων της εποχής του, με τά αμάξια και τά άλογα που διαθέτουν και τά στολίσματα που τους βάζουν, με τους οδηγούς των αμαξιών, τους υπηρέτες, τους μαγείρους, τους αρτοποιούς, τους οινοχόους, τους κυνηγούς, τους γλύπτες, τους ζωγράφους, τους δημιουργούς κάθε διασκέδασης για να κάνουν άνετη και απολαυστική την ζωή τους. Οι πλούσιοι έχουν κοπάδια από καμήλες, από άλογα, βόδια, ποίμνια, αγέλες, χοίρους, βοσκούς, βοσκοτόπια. Επίσης, διαθέτουν λουτρά στην πόλη, λουτρά στα εξοχικά, σπίτια περίλαμπρα από μάρμαρα, από λίθο φρυγικό, από πλάκα λακωνική ή θεσσαλική. Από αυτά άλλα ζεσταίνουν τον χειμώνα και άλλα δροσίζουν τό καλοκαίρι. Ακόμη, φροντίζουν οι πλούσιοι τά δάπεδά τους να είναι στολισμένα με ψηφιδωτά και η οροφή να είναι χρυσοκέντητη. Τό μέρος τού τοίχου που δέν καλύπτεται από μάρμαρο, καλλωπίζεται από ζωγραφιστά άνθη.

Ο πλούσιος ό,τι δέν μπόρεσε να καταναλώσει τό παραχώνει στην γή ή τό φυλάσσει σε μέρη μυστικά. Και γίνεται τό εξής παράδοξο, ότι τόν χρυσό που είναι μετάλλευμα τόν ανασύρουν από την γή, όταν δέ τόν ανακαλύψουν τόν κρύβουν πάλι στην γή. Τό εκπληκτικό είναι ότι παραχώνει κανείς τόν πλούτο και μαζί με αυτόν παραχώνει και την καρδιά του, γιατί, όπως είπε ο Χριστός, εκεί που είναι ο θησαυρός τού ανθρώπου, εκεί είναι και η καρδιά του. Τό χειρότερο είναι που υπάρχουν Χριστιανοί που νηστεύουν, προσεύχονται, στενάζουν και φανερώνουν όλη την ανέξοδη ευλάβεια τους, αλλά δέν αφήνουν έναν οβολό σε αυτούς που θλίβονται. Στην πραγματικότητα η χρήση τού πλούτου θά έπρεπε να είναι οικονομική και όχι απολαυστική, οπότε και όταν τόν αποχωρίζονται να χαίρουν σαν να αποχωρίζονται ξένα πράγματα και να μή δυσανασχετούν σαν να είναι δικά τους.

Δέν αποδέχεται αυτήν την νοοτροπία των πλουσίων ο Μ. Βασίλειος, αλλά ελέγχει τους πλουσίους, που ενδύουν τους τοίχους και όχι τους ανθρώπους, που στολίζουν τά άλογα και περιφρονούν τόν αδελφό τους ο οποίος είναι γυμνός, που παραχώνουν τόν χρυσό και καταφρονούν τόν πιεζόμενο άνθρωπο. Στην συνέχεια λέγει, ότι όταν ο πλούσιος συζητή με γυναίκα που και εκείνη αγαπά τόν πλούτο, τότε η αρρώστια είναι διπλή. Διότι αυτή η συνύπαρξη ανάβει τις τέρψεις, αυξάνει τις φιληδονίες, κεντρίζει τις περίεργες επιθυμίες με τό να θέτη επιθυμίες για διαφόρους λίθους, μαργαριτάρια, σμαράγδια, σαπφείρους και χρυσό, κοσμήματα, υφαντά και έτσι αυξάνει κάθε πολυτέλεια. Περιγράφει ότι όσοι πάσχουν από αυτήν την αρρώστια ασχολούνται μέρα και νύχτα με τόν πλούτο και πλαισιώνονται από διαφόρους κόλακες που ικανοποιούν τις επιθυμίες τους, συγκεντρώνουν ανθοβαφείς, χρυσοχόους, αρωματοποιούς, υφαντές, διακοσμητές. Παρατηρεί ότι κανένας πλούτος δέν είναι αρκετός να εξυπηρετήσει την γυναικεία επιθυμία και έτσι τέτοιες γυναίκες δέν

παρέχουν περιθώρια στόν άνδρα νά αναπνεύση, από τίς συνεχείς παραγγελίες τους. Κάνει λόγο για χρυσά κοσμήματα μέ πολύτιμα πετράδια πού τοποθετούνται σέ διάφορα μέρη τού σώματος, τό μέτωπο, τόν λαιμό, τήν ζώνη, τά χέρια καί τά πόδια. Όσοι αγαπούν τά χρυσά κοσμήματα μοιάζουν νά είναι δεμένοι μέ χειροπέδες. Έτσι, αυτός πού δουλεύει στίς γυναικείες επιθυμίες δέν μπορεί νά φροντίση τήν ψυχή του.

Μέ ωραίο τρόπο αντιπαραβάλλει τήν πλεονεξία τών πλουσίων μέ τίς ανάγκες τών πτωχών. Δυστυχώς δέν μπορώ νά παραθέσω όλη τήν σκέψη τού Μ. Βασιλείου, γι' αυτό θά αρκεσθώ στά κυριότερα από όσα λέγει. Κατακευάσθηκαν όμορφοι τοίχοι πού αργότερα κατέρρευσαν, ενώ τήν εποχή εκείνη υπήρχαν πολλοί πτωχοί στήν πόλη πού παραβλέπονταν. Τό σπίτι τού πλουσίου είναι στολισμένο μέ ποικίλα άνθη, οπότε καλλωπίζονται τά άψυχα καί παραμένει αστόλιστη η ψυχή του. Μέσα στό σπίτι τού πλουσίου βλέπει κανείς αργυρένια κρεβάτια καί τραπέζια, ελεφάντινα καθίσματα καί ελεφάντινα αμάξια, καί όμως πολλοί πτωχοί κάθονται έξω από τό σπίτι αυτό καί κλαίνε λυπητερά. Τά δακτυλίδια πού φορούν οι πλούσιοι θά μπορούσαν νά απαλλάξουν από τά χρέη τούς πτωχούς. Μιά ιματιοθήκη τού πλουσίου θά μπορούσε νά ενδύση έναν λαό πού τρεμουλιάζει από τό κρύο. Όμως, άν κανείς δέν ελεήση τόν πτωχό, δέν θά ελεηθή, άν δέν ανοίξη τήν πόρτα στόν ξένο, δέν θά εισέλθη στήν Βασιλεία τού Θεού, άν δέν δώση ψωμί στόν πεινασμένο, δέν θά λάβη τήν αιώνια ζωή.

Οι νεόπλουτοι ομοιάζουν μέ τούς μεθυσμένους, αφού όσα κι άν αποκτήσουν θέλουν καί άλλα, καί μέ αυτά τρέφουν τήν ασθένειά τους. Τό πάθος τής πλεονεξίας είναι αχόρταγο, γιατί συγκρίνει αυτά πού έχει μέ αυτά πού έχουν οι γείτονές του καί θέλει νά τά αποκτήση. Έτσι, ο πλεονέκτης είναι κακός γείτονας στήν πόλη, κακός γείτονας καί στήν εξοχή. Ο πλεονέκτης δέν σέβεται τόν χρόνο, δέν γνωρίζει σύνορα, δέν αναμένει τήν σειρά τής διαδοχής, αλλά μιμείται τήν ορμητικότητα τής φωτιάς πού όλα τά κατατρώγει. Ακόμη, μιμείται καί τήν ορμητικότητα τών ποταμών, αφού τίποτε δέν μπορεί νά αντισταθή στήν δύναμή του.

Απευθύνει πολλές προσωπικές ερωτήσεις στους πλουσίους πού δείχνουν τήν ματαιότητα τής συγκεντρώσεως πολλών υλικών αγαθών, αφού ο πλούσιος, φεύγοντας από τόν κόσμο αυτόν, δέν θά πάρη τίποτε, αλλά θά αντιμετωπίση καί τό μελλοντικό δικαστήριο. Τότε, δέν θά μπορέση νά πληρώση συνηγόρους, ούτε θά παρίστανται δικηγόροι ούτε μάρτυρες υπερασπίσεως, καί δέν θά μπορέση νά ξεγελάση τούς δικαστές. Θά είναι μόνος του χωρίς φίλους, χωρίς βοηθούς,

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

ολομόναχος και δειλός. Όχι μόνον δέν θά έχη μάρτυρες υπερασπίσεως, αλλά θά έχη και μάρτυρες κατηγορίας. Στρέφοντας τά βλέμματά του θά δή τις εικόνες τών κακών έργων του, τά δάκρυα τού ορφανού, τούς στεναγμούς τής χήρας, τών πτωχών πού είχαν γρονθοκοπηθή από τόν ίδιο τόν πλεονέκτη, τούς στεναγμούς τών υπηρετών τών οποίων είχε αυτός κατασχίσει τις σάρκες, τών γειτόνων πού είχε εξοργίσει. Και όλοι θά ξεσηκωθούν εναντίον του. Στήν περιγραφή αυτή φαίνεται η τραγική κατάσταση τής κοινωνίας τής εποχής τού Μ. Βασιλείου, αφού η κατώτερη τάξη τών ανθρώπων υπέφερε από τούς πλουσίους, υφίσταντο ακόμη και σωματικές κακώσεις.